

Bilgisayar Destekli Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar Destekli Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17695>

Özet

Bilgisayar Destekli Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i (BDÖDÖ), mevcut bir psikometrik aracın Türk kültürüne ve diline **uyarlama** çalışması sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu ölçeğin temel amacı, eğitim ortamlarında kullanılan **Bilgisayar Destekli Ö?retim** (BDÖ) süreçlerinin ve materyallerinin kalitesini, etkinliğini ve pedagojik uygunluğunu bilimsel yöntemlerle de?erlendirmektir. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli ve güvenilir sonuçlar vermesini sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, Serkan Dinçer ve Adnan Do?anay tarafından 2016 yılında yayımlanan bir makale ile bilim dünyasına sunulmuştur. Bu çalışma, özellikle eğitim teknolojileri alanında çalışılan araştırmacılar ve eğitimciler için BDÖ uygulamalarının objektif bir şekilde analiz edilmesine olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Destekli Ö?retim, Ölçek Uyarlama, Eğitim Teknolojileri, Ö?retim De?erlendirme, **Psikometri**, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Serkan Dinçer, Adnan Do?anay

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim süreçlerine entegre edilen bilgisayar destekli ö?retim materyallerinin ve yöntemlerinin kullanıcılar (ö?renci veya ö?retmenler) tarafından algılanan kalitesini ve faydasını ölçmektir. Bu araç, BDÖ uygulamalarının güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, eğitim materyallerinin iyileştirilmesine yönelik somut veriler sunmayı amaçlamaktadır.

Uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını Türk örnekleminde test ederek, eğitim araştırmalarında kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir Türkçe araç sağlamaktır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

BDÖDÖ, genellikle Bilgisayar Destekli Ö?retim sistemlerinin multidimensiyonel bir de?erlendirmesini kapsar. Bu yapı, tipik olarak aşağıdaki bileşenleri içerir (ancak uyarlanan orijinal ölçeğin faktör yapısına bağlıdır):

Kullanılabilirlik ve Arayüz Kalitesi: Yazılımın veya sistemin ne kadar kolay ve sezgisel

kullan?ld???.

?çerik Kalitesi ve Uygunlu?u: Sunulan bilginin do?rulu?u, güncelli?i ve ö?renme hedefleriyle uyumu.

Pedagojik Etkinlik: Ö?renmeyi te?vik etme, geri bildirim sa?lama ve ö?renci kat?l?m?n? art?rma yetene?i.

Motivasyon ve ?lgi Çekicilik: Ö?rencilerin derse olan ilgisini ve motivasyonunu ne ölçüde art?rd???.

Geçerlik

Ölçe?in **Geçerlik** (Validity) çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Dinçer ve Do?anay?'n uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?l?r. Yap? geçerlili?i, ölçek maddelerinin Türk kültüründe de orijinal ölçekteki teorik faktör yap?s?n? koruyup korumad???n? inceler.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar?na yer verilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde genellikle dilsel e?de?erlik, kapsam geçerlili?i için uzman görüş?leri ve yap? geçerlili?i için Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) rapor edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin teorik çerçeveye uygun bir ?ekilde grupland???n? kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability), ölçe?in tutarlı ve kararlı sonuçlar verme derecesini ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda güvenilirlik genellikle iç tutarlılık katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve/veya test-tekrar test yöntemleriyle incelenir.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uyguland???nda benzer sonuçlar üretti?ini göstermelidir. Yüksek iç tutarlılık katsay?s?, ölçek maddelerinin aynı yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu i?aret eder.

Faktör Analizi

Bilgisayar Destekli Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal e?de?erli?ini saptamak için Faktör Analizi uygulanm???t?r. Bu analiz, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Ara?t?rmacılar, muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanarak, maddelerin orijinal ölçekte belirlenen faktörlere yüklenip yüklenmedi?ini kontrol etmi?lerdir. Bu analizler, ölçe?in BDÖ de?erlendirme yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde temsil etti?ini bilimsel olarak kan?tlar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, değerlendirme ölçekleri genellikle Likert-tipi derecelendirme formatını kullanır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili)

Popülasyon Grubu: Eğitim teknolojileri kullanan öğrenciler, öğretmenler veya eğitim programı geliştirenler.

Yaş Grubu: Eğitim kademesi ve BDÖ kullanıma bağlı olarak lise veya üniversite öğrencileri ile yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır, bu da örneklemin büyük ihtimalle üniversite öğrencileri veya eğitim alanında çalışan profesyoneller olduğunu düşündürmektedir.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçek uyarlama çalışması. Orijinal ölçeğin dilsel ve kültürel geçerliliği sağlanmıştır, ardından yapı geçerliliği ve iç tutarlılık analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Değerlendirme, Öğretmen Görüşleri, Öğrenci Algıları, Eğitim Teknolojisi, Psikometri, Çok Boyutlu Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serkan Dinçer

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: dincerserkan@cu.edu.tr (Serkan Dinçer)

Yayın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak Çukurova Üniversitesi (dincerserkan@cu.edu.tr adresinden iletişime geçilebilir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücretler: Ölçeğin ticari kullanımı veya tam metin erişimi için sorumlu yazar Serkan Dinçer ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik kullanım genellikle referans gösterilerek mümkündür.

Test Yılı (Uyarlama Yılı): 2016

Kaynaklar

Dinçer, S. ve Doğanay, A. (2016). Bilgisayar Destekli Öğretimi Değerlendirme Ölçeği uyarlama çalışması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 45-62.

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: bilgisayar-destekli-ogretimi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Bilgisayar Destekli Öğretimi Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçeğin tam metnine veya maddelerine erişim için sorumlu yazar Serkan Dinçer ile iletişime geçilmesi veya yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.